

Bronec, Jiří

Princip opory o mateřský jazyk při výuce cizích jazyků

In: Bronec, Jiří. *O lexiku cizích jazyků v minulosti : [lingvodidaktická studie]*. Vyd. 1. V Brně: Univerzita J.E. Purkyně, 1988, pp. 17-18

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/122422>

Access Date: 20. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

III. PRINCIP OPORY O MATEŘSKÝ JAZYK PŘI VÝUCE CIZÍCH JAZYKŮ

Obtížnost interlineární metody v pojetí J. Jacotota vystihli Chr. Toussain († 1877) a G. Langenscheidt (1832—1895). Použili jí pro výuku dospělých a upravili tak, aby se mohla stát základem pro výuku bez učitele. Jejich učebnice byly zaměřeny pro potřebu obchodování. Všechny výklady jsou založeny na důsledném a názorném srovnávání mateřského a cizího jazyka. Pro nás je zajímavé především to, že učebnice zpracované podle Toussain-Langenscheidtovy metody věnují velmi mnoho pozornosti etymologii a morfematickým rozborům slov, a to v plánu vnitrojazykovém i mezijazykovém, např.:

Mind	— meint	apple dumpling	— Apfelmoss
been	— bin	apple fritters	— Apfelschnitte
my	— mein	apple tart	— Apfelpastele
(230, s. 54)		(230, s. 211)	
late	— spät		
latter	— letztere		
last	— letzte	(230, s. 249)	

Tyto postupy při výuce cizích jazyků byly sice založeny na analýze jazykových jevů a dávaly tím podklad pro zavádění racionálních prvků do výuky, avšak v praxi byly opřeny převážně o imitování.

Hlavní důraz na gramatiku kladl J. Meidinger (1756—1822). Domníval se, že jazyku se lze naučit osvojením gramatických pravidel a jejich používáním při překladu z mateřského jazyka do cizího. Podobné názory uplatnil ve svých učebnicích K. Ploetz (1819—1881), avšak gramatický systém v nich zpracoval daleko promyšleněji. Při osvojování své „metodické gramatiky“ zachovává důsledně stejný postup, a to teoretický

výklad gramatického jevu, prezence slovní zásoby, aplikace v praxi (hlavně překlad z cizího jazyka) a procvičování ve formě překladů do cizího jazyka (188, s. 241).

Jiní autoři se většinou přiklánějí k interlineární metodě, jsou proti jakékoli teorii a osvojování učiva se snaží dosáhnout buď hojnými cvičeními a opakováním (J. H. Seidenstücker — 1763—1870, Fr. Ahn — 1796—1865 — a F. de Lencastre — 1771—1837, 125) nebo mechanickým pamětním učením (H. G. Ollendorf — 1803—1865).